

USTNA VPRAŠANJA IN POBUDE NA 5. SEJI OBČINSKEGA SVETA:

Aleš Lipičnik – svetniška skupina Gibanja SVOBODA:

Optimizacije odvoza odpadkov

V zadnjem letu smo priča vrsti "optimizacij" poslovanja Publicusa na račun količine in kvalitete opravljenih storitev. Koncesionar je prepolovil število odvozov nekoristnih odpadkov, ki so predmet plačila odvoza (črna kanta), saj odvoz barvnih kant (papir, plastika, aluminij, steklo, ...) ne spada v obračun nadomestil, ki jih koncesionar lahko zaračuna občanom. V primeru le teh gre namreč za Publicusu koristne odpadke: odvoz materiala za reciklažo, ki ga brez nadomestil za koncesionarja kupimo in na koncu zbiramo vsi občani, koncesionar pa ta material na trgu proda in s tem poveča svoje zaslužke. Zamenjava enega odvoza črne kante z odvozom modre, v kateri občani zbiramo papir za koncesionarja, je s tega vidika dvakratna optimizacija. Koncesionar na ta način za občane opravi manj komunalnih storitev, hkrati pa še prevzame in naprej proda papir. Storitev odvoza odpadkov se je s prepolovitvijo števila odvozov črne kante za občane objektivno podražila za 100%.

Žal pa so se zgodile tudi druge vrste optimizacije. O eni izmed njih so me obvestili stanovalci Japljeve ulice. Z Japljeve ulice so odstranili kante za smeti, ki so stale pred večino hiš. Komunalno podjetje je v namen odlaganja smeti za te hiše postavilo smetnjake v niši ob zidu parkirnišča ob kavarni Veronika. Na posodah za kavarno je napisano, da je odlaganje namenjeno točno določenim strankam oziroma hišam z Japljeve in s Trga svobode, a se žal ta omejitev v praksi ne upošteva. Smetnjaki se polnijo s smetmi vsakogar, ki pride mimo, pogled na smetarski »otok« v starem mestnem jedru pa je res neprijeten. Hkrati nekateri ljudje na tem območju odlagajo vrečke s smetmi kar na prehodu s kavarniškega vrta v Japljevo ulico. Takšno kopičenje večjih količin odpadkov je neposredna posledica optimizacije in zmanjšanega števila odvozov odpadkov. Pogled vizualno grdo kazi okolico, v poletni vročini pa bodo izrazitejši tudi neprijetni vonjave.

Vprašanje: Kaj bi po vašem mnenju lahko storila Občina za zaščito interesov 33.000 občanov pred samovoljo in "optimizacijami" storitev na račun kvalitete in količine opravljenih storitev koncesionarja?.

Odgovor je pripravila Klavdija Vidmar, svetovalka za gospodarske javne službe in varstvo okolja:

V občini Kamnik pripravlja obračun ravnanja s komunalnimi odpadki koncesionar za zbiranje odpadkov Publikus d.o.o. v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12, 109/12, 76/17, 78/19 in 44/22 – ZVO-2). Na računu posameznega uporabnika je ločeno prikazan obračun za zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelavo določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov. Ob tem velja poudariti, da je koncesionar za obdelavo in odlaganje odpadkov Javno podjetje Voka Snaga d.o.o. iz Ljubljane.

Storitve zbiranja odpadkov, ki jih izvaja Publikus d.o.o., obsegajo:

- zbiranje po sistemu od vrat do vrat (črna posoda – mešani komunalni odpadki; črna posoda z rumenim pokrovom – mešana odpadna embalaža; črna posoda z modrim pokrovom – odpadni papir in karton; rjava posoda – biološko razgradljivi odpadki),
- zbiranje v okviru ekoloških in super ekoloških otokov,
- zbiranje v okviru Zbirnega centra Suhadole,
- zbiranje kosovnih odpadkov na poziv,

- zbiranje v okviru zbiralnih akcij s premično zbiralnico (nevarni odpadki ter odpadna električna in elektronska oprema),
- osveščanje (članki v lokalnih časopisih, brošure, letaki, dnevi odprtih vrat, obiski šol/vrtcev ...),
- pranje posod in
- vse ostale stroške, vezane na delovno silo in osnovna sredstva, ki jih koncesionar poseduje ter uporablja za izvajanje javne službe.

Vse navedene storitve, z izjemo rjave posode, ki se obračunava posebej (glede na to, ali stranka kompostira biološko razgradljive odpadke v lastnem vrtu ali pa je vključena v sistem zbiranja bioloških odpadkov in v ta namen poseduje rjavo posodo), se obračunajo preko prostornine nameščene črne posode za ločeno zbiranje mešanih komunalnih odpadkov.

Storitve obdelave in odlaganja pa obsegajo vse stroške, povezane z obdelavo mešanih in biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov zbranih na območju občine Kamnik v RCERO Ljubljana. Storitve obdelave in odlaganja so, kot že zgoraj izpostavljeno, v domeni družbe Javnega podjetja Voka Snaga d.o.o., in družba Publikus d.o.o. kot koncesionar za zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov zgolj vgradi ceno za ti dve storitvi v obstoječe položnice. To pomeni, da košarica storitev, ki se zaračuna občanom, vsebuje vse stroške, ki so povezani z zbiranjem, obdelavo in odlaganjem tako »koristnih« kot »nekoristnih« komunalnih odpadkov.

Koncesionar stroške za izvajanje javne službe izkazuje z elaboratom o oblikovanju cene, ki ga posreduje občinski upravi in ki ga navsezadnje obravnava tudi vsakokratni občinski svet. Navedena Uredba tudi opredeljuje vsebino elaborata in ena izmed točk elaborata so prihodki, ki jih izvajalec ustvari z opravljanjem posebnih storitev za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje, ki znižujejo stroške zbiranja komunalnih odpadkov, tako da je očitek koncesionarju, da z zbiranjem »koristnih odpadkov« povečuje svoje zaslužke, neupravičen. Zadnji elaborat je bil potrjen na 23. redni seji prejšnjega sklica občinskega sveta (16. 3. 2022) in je izkazoval za 31.217,05 eurov prihodkov iz naslova posebnih storitev, ki so bili upoštevani pri oblikovanju končne cene. Napačna je tudi predstava, da lahko koncesionar kar vse »koristne odpadke« prodaja na tržišču. Konkretno so vsi odpadki, ki so opredeljeni kot embalaža, podvrženi sistemu proizvajalčeve razširjene odgovornosti in jih mora koncesionar kot izvajalec zbiranja brezplačno predajati družbam za ravnanje z odpadno embalažo. Prav tako to velja za vso odpadno električno in elektronsko opremo, odpadne gume in nekatere nevarne odpadke.

Glede uvedbe nove storitve ločenega zbiranja papirja in kartona ter zmanjšanja pogostosti odvoza črne posode je potrebno izpostaviti sledeče. Osnovna ideja uvedbe nove storitve je bila preprečiti odlaganje papirja in kartona v posodo za ločeno zbiranje mešanih komunalnih odpadkov. S tem smo želeli zmanjšati skupno količino zbranih mešanih komunalnih odpadkov, ki morajo biti v skladu z zakonodajo ločeno zbrani ter mehansko in biološko obdelani v centru za ravnanje z odpadki (RCERO Ljubljana) in predstavljajo bistven kalkulativni element skupnega stroška za ravnanje s komunalnimi odpadki. Nadalje smo spremenili še pogostost odvažanja mešanih komunalnih odpadkov in s tem naredili še dodatni pritisk na kakovost ločenega zbiranja. Na ta način koncesionar na mehak način »kompenzira« vsakoletno dvigovanje cen storitev obdelave in odlaganja mešanih komunalnih odpadkov, ki se nakazuje tudi v prihodnjih letih. V zadnjih petih letih so se namreč cene obdelave in odlaganja dvignile kar štirikrat. Prav tako predstavlja ločeno zbrani odpadni papir in karton pozitiven kalkulativni element, ki znižuje skupne stroške zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov. Na tem mestu razčiščujemo, da se obseg opravljenih storitev z uvedbo nove storitve ter zmanjšanjem pogostosti odvoza črne posode ni spremenil oziroma zmanjšal, saj je v procesu zbiranja opravljeno isto število odvozov s smetarskimi vozili, gre le za različne frakcije odpadkov. Prav tako menimo, da pomeni širjenje sistema ločenega zbiranja odpadkov in zmanjševanje količin mešanih komunalnih odpadkov zviševanje kakovosti izvajanja storitev in izboljševanje kakovosti bivalnega okolja. K temu nas navsezadnje zavezujejo tudi okoljski cilji, ki si jih je zastavila Evropska unija.

Glede problematike na Japljevi ulici in Trgu svobode podajam naslednji odgovor. Pred ureditvijo skupnega zbirnega mesta za odpadke ob kavarni Veronika smo na Občino Kamnik prejeli že več prijav glede zabojnikov, ki so bili ves čas postavljeni na Japljevi ulici, kar je kazilo videz mesta ter bistveno otežkočalo oziroma onemogočalo celo interventne vožnje po tej ulici.

Na podlagi prijave in opravljenega terenskega ogleda smo posredovali dopis prebivalcem Japljeve ulice in Trga svobode ter jih pozvali, da odstranijo zabojnike z javne površine. S strani zgoraj pozvanih prebivalcev smo nato prejeli odgovor oziroma predlog, naj se za stanovalce Japljeve ulice 3 in 5 ter Trga svobode 1 in 10, ki nimajo zasebnega prostora za zabojnike, uredi skupno zbirno mesto, kamor bodo lahko odlagali odpadke. Občina Kamnik se je odločila priti naproti prebivalcem mestnega jedra, ki nimajo zasebnega prostora za postavitve posod za odpadke in v dogovoru s podjetjem Publikus d.o.o. določila, da bo skupno zbirno mesto za stanovalce Japljeve ulice 3 in 5 ter Trga svobode 1 in 10 na delu zemljišča ob kavarni Veronika, kjer je bil prej ekološki otok. Na predlog Občine za postavitve skupnega zbirnega mesta za odlaganje odpadkov in na podlagi prošnje in strinjanja prebivalcev Japljeve ulice in Trga svobode je koncesionar postavil večje zabojnike za posamezne odpadke, manjše posamezne zabojnike pa odstranil izpred hiš. Na skupnem zbirnem mestu je obvestilo, ki občane in mimoidoče obvešča, da je skupno zbirno mesto namenjeno lokaciji zabojnikov samo za določene naslove (kot navedeno zgolj za tiste, ki ne razpolagajo s površino, na katero se zabojnik lahko pospravi, ko se odstrani z javne površine). Stanovalcem, ki jim je skupno zbirno mestno namenjeno, smo v dopisu glede na izkušnje predlagali, da zaradi ohranjanja čistoče na zabojnikih zagotovijo ključavnice, kajti za čistočo zbirnega mesta je odgovoren vsak posamezni lastnik le-tega.

V primeru odpadkov, ki so bili odloženi na prehodu s kavarniškega vrta na Japljevo ulico, je občinsko redarstvo ob prijavi opravilo nadzor in pozvalo povzročitelja, da odpadke nemudoma odstrani, kar je tudi storil.

Romana Učakar – svetniška skupina Liste MS:

Občina Kamnik ima ogromno dediščine. Tako kulturne in naravne, kot tudi arhitekturne. Veliko je tudi sakralne dediščine in objektov, ki dajejo edinstven pečat in veduto našim krajem. Tudi samo mestno jedro je razglašeno za spomenik. Zob časa pušča sledi na vseh objektih, zato nas zanima, kako občina Kamnik skrbi, da dediščina ne propada, oz. se ta obnavlja. S katerimi ukrepi je občina v preteklem letu in s katerimi bo v tem letu pripomogla, da bodo posamezni objekti obnovljeni oz. posodobljeni....

Odgovor so pripravile Liljana Juhart Mastikosa, višja svetovalka za področje družbenih dejavnosti, Uršula Mihelčič Glavan, višja svetovalka za ohranjanje stavbne dediščine in izgradnjo objektov družbenih dejavnosti, in Lidija Fujan, svetovalka za premoženjsko-pravne in splošne zadeve:

Kultura je to, kar določa človeka v njegovem odnosu do okolja, v katerem živi, bodisi naravnega bodisi družbenega. Potrebno je namreč upoštevati dejstvo, da je prav kultura, predvsem zaradi bogate kulturne dediščine, ena izmed najpomembnejših danosti mesta Kamnik. Smo občina, ki se upravičeno identificira s kulturo. Ta izraža njegovo podobo, korenine, sodobnost in željo po razvoju, zato mora biti kamniška kultura preplet tradicije in inovativnosti, ohranjanja materialne in nesnovne kulturne dediščine. S svojim ustvarjalnim delom na Občini skrbimo, da družbi držimo ogledalo, zato za kulturno dediščino vsako leto namenjamo finančna sredstva in skrbimo zanjo.

Želimo naštetati samo nekaj najbolj odmevnih projektov, ki smo jih že realizirali oziroma smo v fazi njihove realizacije:

- vsako leto v proračunu namenjamo sredstva za sofinanciranje obnove sakralnih objektov,

- v letu 2022 smo s konservatorsko-restavratorskimi posegi obnovili »slošno znamenje – Krvavo znamenje« v Podgorju pri Kamniku,
- prav tako smo v letu 2022 realizirali velik zahteven projekt »Sanacija zidov obrambnega hodnika med 1. in 3. vhodom – Stari grad; spomenik lokalnega pomena«. Predvideni posegi so zagotovili stabilnost celemu kompleksu in preprečili nadaljnje uničenje oziroma izgubo ogroženih varovanih lastnosti tega arheološkega najdišča. Za omenjeni projekt smo bili uspešni na razpisu Ministrstva za kulturo, saj smo pridobili največje možno sofinanciranje projekta, to je 50-odstotno sofinanciranje,
- v letu 2022 smo nadaljevali z ureditvijo fasad v samem mestnem jedru (obnova objekta Glavni trg 2, Maleševa galerija),
- kot pomembno kulturno dediščino resno obravnavamo objekt Mekinjski samostan, na katerem smo v letu 2022 opravili vse sondažne raziskave, ki so postregle z novimi rezultati (odkrite so bile razne dekorativne poslikave), v letošnjem letu pa nadaljujemo na omenjenem objektu s konservatorskim načrtom, saj to od nas med drugim zahteva tudi zakonodaja na področju kulturne dediščine,
- nadaljujemo tudi z ureditvijo Glavnega trga – obnova obzidja, ki ga želimo zaključiti do začetka meseca septembra,
- pričenjamo s »Sanacijo grajskih stolpičev Zaprice«. Ker gre za zelo zahtevna konservatorsko-restavratorska dela, se bo projekt zaključil do konca meseca maja 2024. Tudi ta projekt smo prijavi na javni razpis Ministrstva za kulturo za sofinanciranje,
- rešujemo problematiko objekta Parmova 8 – Cuzakova hiša,
- lotevamo se ohranjanja kulturne dediščine v Smodnišnici s projektom »Ključavničarstva«, za katerega želimo pridobiti vso potrebno dokumentacijo, da bomo lahko pričeli z obnovo objekta,
- obnovili bomo skulpturo/spomenik avtorja Draga Tršarja, ki stoji v parku Evropa v središču Kamnika in je vpisan v register kulturne dediščine.

Poudariti je potrebno, da je za vse posege in obnove na področju kulturne dediščine nujno potrebno aktivno sodelovanje s strokovnimi službami Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije ter upoštevanje njihovih mnenj in pogojev. Posegi na kulturni dediščini so zahtevni, zato tudi dolgotrajni in iz finančnega vidika višji.

Ker želimo ohranjati staro mestno jedro in se le-tega tudi zavedamo, je Občinski svet Občine Kamnik v letu 2008 sprejel Pravilnik o dodeljevanju proračunskih sredstev lastnikom in solastnikom spomeniško zaščitenih objektov za obnovo fasad, strešne kritine in stavbnega pohištva v Občini Kamnik. Občina Kamnik s podeljevanjem finančnih sredstev vzpodbuja k ohranjanju spomeniško zaščitenih objektov v smislu urejenosti pročelij stavb, oživljanja in vzdrževanja kulturne dediščine v občini. Upravičenci do prejema finančnih sredstev so lastniki oziroma solastniki spomeniško zaščitenih objektov. Občina po sprejemu proračuna za posamezno proračunsko leto na krajevno običajen način oziroma na spletni strani Občine Kamnik objavi javni razpis za dodelitev finančnih sredstev. Lastniki oziroma solastniki spomeniško zaščitenih objektov, ki so izvedli obnovo spomeniško zaščitenega objekta, se lahko prijavijo na javni razpis za dodelitev finančnih sredstev z vsemi zahtevanimi prilogami (fotografijami pred in po obnovi objekta, kulturnovarstvenimi pogoji in kulturnovarstvenim soglasjem, da so dela izvedli skladno s kulturnovarstvenimi pogoji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, dokazilom o plačilu izvedenih del ...).

V lanskem letu so se na javni razpis za dodelitev finančnih sredstev za obnovo spomeniško zaščitenih stanovanjskih objektov v občini Kamnik v razpisnem roku, od 13. 4. 2022 do vključno 28. 10. 2022 do 12. ure, prijavili trije prosilci. Občina Kamnik je dvema prosilcema izdala sklepa o dodelitvi finančnih sredstev za obnovo fasade, enemu prosilcu pa je sofinancirala obnovo strehe.

Občina Kamnik je tudi v letu 2023 objavila javni razpis za dodelitev finančnih sredstev za obnovo spomeniško zaščitenih objektov v občini Kamnik. V proračunu Občine Kamnik za leto 2023 je za ta namen zagotovljenih 30.000 eurov.